

Vilhelm Johannesen: Eg síggi myrk skýggj á luftini og hómi ongan glotta:

Neyðin og armóðin verður størri tey komandi árini

Landsstýrið leggur upp til kreppu í føroyska samfelagnum, sigur Vilhelm Johannesen

– Eini 300-400 almenn starvsfólk fara at missa arbeiðið. Arbeiðsloysið fer at vaksna 25%. Væl gagnist sambandsflokknum, sjálfstýrisflokknum og verkamannafylkingini, sum eru stuðulsflokkar í hesum reindykaða fólkaflakspolitikki, segði Vilhelm Johannesen

ÁKI BERTHOLDSEN

– Í mínum hugaheimi eru útlitini fyrri komandi ár sera dýpur. Eg síggi ógvuliga myrk skýggj á luftini og hómi ongan glotta.

Hetta ummælið gav Vilhelm Johannesen, lögtingsmaður, uppskotinum til figgjarlóg, sum Anfinn Kallsberg hevur lagt fyrri tingið.

Leggur upp til kreppu

Figgjarlógin avspeglar politisku ætlanirnar hjá samgonguni tað komandi árið. Men tær ætlanirnar helt Vilhelm Johannesen lítið um.

Hann heldur, at landsstýrið leggur upp til nýggja kreppu í samfelagnum.

– Neyðin og armóðin verða helst størri, enn í undanfarnu árum, sigur Vilhelm

Johannesen.

Hann sipar m.a. til, at landsstýrið hevur ikki sett tær 35 milliónirnar á figgjarlógina, sum samgongan veit, almennu lónirnar fara at hækka komandi ár av teimum lógum, lögtingið hevur samtykt, og tí lónarsáttmála, landsstýrið gjørdi við starvsmannafelagið.

– Lónarútreiðslurnar hækka 17% av tí at lögtingið samtykti, at summarferian aftur skal verða fimm vikur og av tí, at fritíðarskoytið hjá alment löntum aftur skal verða 1,5%.

– Hinar 18 milliónirnar eru sáttmálabundnar útreiðslur, sum landsstýrið bant seg til at gjalda í avtaluni við starvsmannafelagið seinasta vár.

– Tæð, at hesir pengarnir ikki eru á figgjarlóginu fyrri

komandi ár, prógvar, at landsstýrið og samgonga hvørki hava virðing fyrri lógarbundnum útreiðslum ella sáttmálabundnum útreiðslum.

Vilhelm Johannesen visti á, at flestu tingmenn í samgonguna atkvøddu fyrri at leingja summarferiuna og fyrri fritíðarskoytinum, og sostatt fyrri teimum 17 milliónunum, tað kostaði eyka.

– Stórir partur av landsstýrinum var eisini við, tá ið lónarsáttmálin, sum kostar landinum 18 milliónir eyka, varð gjørdur við Starvsmannafelagið.

Vilhelm Johannesen segði, at avleiðingarnar av, at hesar 35 milliónirnar ikki eru settar á figgjarlógina verða, at almennir stovnar nýðast at siga 300-400 fólki upp, og hetta merk-

ir, at arbeiðsloysið fer at hækka eini 25%.

– Við hesum hevur landsstýrið lagt upp til eina nýggja kreppu í føroyska samfelagnum, og neyðin og armóðin verða helst størri, enn árinu frammanundan, segði hann.

Játtaði ov nógvar umsóknir

Vilhelm Johannesen situr í trivnaðarnevndini sum viðgerð ein stóran part av figgjarlóginu, nevniliga almanna- og heilsuáð, íbúðarmál og arbeiðsmarknaðarmál. Hann treiv í nøkur av hesum málum.

M.a. nevndi hann lógina um samsýning fyrri at ansa eldri og óhjálpmu heima, sum varð samtykt í 1984 eftir uppskotið javnaðarflokksins.

Grundirnar fyrri at leggja uppskotið fram, vóru, at biðlistarnir á ellis- og røktarheimum vóru so langir og at tað er nógv biligari at ansa teimum heima, heldur enn á stovni.

Næsta ár verða 5,5 milliónir settar av til hetta endamálið.

– Fyri nøkrum árum sá út til, at næstan allar umsóknir um samsýning fyrri at ansa eldri og óhjálpmu heima, vóru sýttar, segði Vilhelm Johannesen.

– Tá ið eg kom á tal við ein kommunulækna segði hann, mær, at umsitingarlíga var lógin sett úr gildi.

– Og tá ið eg vendi mær til almennastovuna, fekk eg at vita, at orsøkin til avløgningu, var, at ein ávisur landsstýrismaður, sum hevði umsitið málsókið nokur ár frammanundan, hevði játtað alt ov nógvar umsóknir.

Vilhelm Johannesen helt, at hetta mátti rópast at rætta bakara fyrri smíð.

Hann vildi tí hava landsstýrismannin at greiða frá, hvussu lógin verður umsitin nú.

Fekk hann einki svar við góðum, ætlaði hann sær at reisa málið í tinginum sum ein fyrispurning til landsstýrismannin.

Bæði fyrr og størri

Vilhelm Johannesen fannst harðliga at, hvussu teir borgarligu flokkarnir høvdu hagraðið samhaldsfasta.

1. apríl komandi ár fer fer grunnurin at gjalda øllum, sum hava rætt til fólkapensjón eina ískoytis-pensjón uppá 500 krónur um mánaðin.

Upprunaliga skuldi grunnurin byrja at krevja gjöldini frá portunum á arbeiðsmarknaðinum 1. januar 1990.

– Men borgarliga samgongan, sum varð skipað eftir valið í 1988, við fólkaflakkinum á odda, syrgdi fyrri, at hetta fyrst varð útsett til 1. januar 1991 og so aftur til 1. januar 1992.

– Einki hendi fyrrrenn

13 milliónir fleiri brúkast til ovastu hædd

Næsta ár skulu 13 milliónir brúkast fleiri til umsitingina hjá landsstýrinum, enn tað verða brúktar í ár.

Í uppskotinum til figgjarlóg, sum landsstýrið hevur lagt fyrri tingið, eru 32 milliónir settar av til landsumsitingina.

Í ár vórðu kostar landsumsitingin 19 milliónir.

Tá ið figgjarlógin var til viðgerðar, segði Vilhelm Johannesen, at hann roknaði ikki við at hoyra meiri frá fólkaflakkinum um tann stóra, tunga og dýra, almenna yvirbygningin.

– Tað er ikki fótfolkið í Tinganesi, sum fær tær 13 milliónirnar, sum ætlanin er, at landsumsitingin fer at kosta meiri komandi ár.

– Nei, tær fara allar til ovastu hædd almenna yvirbygninginum, til til lógmann, landsstýrismennin og tey komandi aðalstýri.

Vilhelm roknaði heldur ikki við at hoyra meiri frá fólkaflakksmonnum um sparingar í almennu útreiðslunum.

– Tí í hesum uppskotinum til figgjarlóg, sveinastýkkinum hjá Anfinni Kallsberg, figgjarmálaráðharran, eru ongar sparingar yvirhøvur, segði hann.

– Tvørturímóti ætlar hann at økja almennu útreiðslurnar 47 milliónir komandi ár, afturímóti í ár.

– Og so kunnu vit spyrja fólkaflaksmenn, hvussu tað fer at ávirka kostnaðarstöðið í samfelagnum, spurdi Vilhelm Johannesen

javnaðarflokkurin aftur kom í Tinganes eftir valið í 1990, og úrslitið var, at innkrevjingin til samhaldsfasta byrjaði 1. januar 1992.

– Seinni gjørdust stóðan hjá ALS so hættislig, at alt inngjaldið til samhaldsfasta í eitt heilt ár mátti fara til ALS.

Vilhelm Johannesen segði, at hann var visur í, at byrjaði inngjaldið, í 1990, sum tað skuldi, og var inngjaldið ikki tikið til ALS, hevði samhaldsfasti kunnað byrja at gjalda út fyrri tveimum árum síðani og útgjaldið hevði hartil verið 1.000 krónur um mánaðin, heldur enn tær 500, fólk nú fáa.

Eftir lívinum

Vilhelm Johannesen segði, at borgarligu flokkarnir altíð høvdu ligið til samhaldsfasta eftir lívinum og tað gera teir enn.

Í samgongusamráðingum við Sambandsflokkinn eftir valið í 1990, bóru vit samhaldsfasta uppá mál, men svarið frá lógmanni var stutt og greitt, at samhaldsfasta kunnu vit akkurat tað sama sópa av borðinum beinanvegin.

– Aðrastaðni hevur hann boðað frá, at hann ynskir

samhaldsfasta har piparið grøt.

– Eisini eftir hesum samgonguskjalinum skal samhaldsfasti hvørva.

– Somuleiðis fólkapensjónin.

– Ístaðin skulu vit hava eina eftirlønartrygging, sum er so háttáa, at tey, sum betala mest inn, eisini fáa mest úr henni aftur.

– Tey, sum hava ráð at betala mest inn, eru sjálvandi tey, sum tjena mest.

– Tey á gólvinum skulu bara fáa molarnar, ið detta av ríkmansins borði.

– Tað vil siga, at tann ójavnin, sum hevur verið í arbeiðsárunum, skal varðveitast og styrkjast á ellisárum.

– Hetta er reindykaður fólkaflakspolitikkur og vælgagnist verkamannafylkingini í samgongu, sambandsflokkinum og sjálfstýrisflokkinum, ið stuðla fólkaflakkinum í hesum politikki, segði Vilhelm Johannesen.

– Afturímóti hesum politikki, hevur javnaðarflokkurin sett tað samhaldsfastu loysnina, har øll gjalda líka og fáa líka, segði Vilhelm Johannesen, lögtingsmaður.